

פרשת אמו

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- ב. דיני השולחן ולחם הפנים
- ה. דיני חג הסוכות
- ו. דיני הכהנים וקדושתם
- ח. מתנות עניים
- כ. ציווי על שמירת השבת
- ל. איסור אותו ואת בנו
- מ. דיני חג הפסח
- מ. דיני קרבן העומר וספירת העומר
- מ. דיני שתי הלחם
- ס. דיני הכהן הגדול וקדושתו
- פ. מומיים הפוסלים מעבודת המשכן
- ר. דיני ראש השנה
- ש. דיני המנורה הטהורה
- ת. דיני בת כהן ועבדיו באכילת תרומה
- ת. מעשה המקלל ועונשו
- מ. מומיים הפוסלים בקרבנות
- ת. דיני יום הכיפורים
- ר. טומאות הפוסלות בעבודת המשכן

שאלה לשולחן השבת

"ושור או שה אתו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד"

כתב התרגום יונתן בן עוזיאל על פסוק זה: 'עמי בני ישראל היכמא דאבונן רחמן בשמיא כן תהון רחמנין בארעא תורתא או רחילא יתה וית ברה לא תיכסון ביומא חד'. דהיינו שעל עם ישראל להיות רחמנים כמו הקב"ה שציוה על מצוה זו. ולכאורה הדבר תמוה ביותר ממה שכתוב בגמרא (מגילה כה.) שמשתיקין את מי שאומר בתפילתו 'על קן ציפור יגיעו רחמיך' מפני שעושה את מדותיו של הקב"ה רחמים ואינן אלא גזירות. ויש לבאר אם כן, מדוע אצלנו פירש כן.

מטרת השאלה הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצדף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"שבר תחת שבר עין תחת עין שן תחת שן כאשר יתן מום באדם כן יתן בו" בפרשת שופטים (כ כא) כתוב: "ולא תחוס עינך נפש בנפש עין בעין שן בשן יד ביד רגל ברגל", ויש לפרש מדוע שם לא כתוב לשון נפש תחת נפש. ואפשר לומר שלשון 'תחת' מלמד על מקרה בו הדבר הראשון כבר איננו, וזה האחרון בא כדי למלאות את מקומו של הראשון, כמו: "תחת אבותיך יהיו בניך" (תהלים מה). והוראת של קישור ב' מורה כי שניהם קיימים, כמו: "לא יחליפנו טוב ברע או רע בטוב", שהרי שם, שניהם קיימים ועומדים זה אצל זה ומחליפים זה בזה. ומעתה יובן באופן נפלא: שהרי כאן הכתוב עוסק במי שהכה את עין חברו, לכן נאמר לשון 'תחת' מאחר שהראשונה אינה כבר בעולם, שהרי הוכתה. אבל בפרשת שופטים, מדובר בעדים זוממים שאצלם הדין הוא שאם הרגו, אינם נהרגים וחייבים רק כשרצו להכות עין או שן חברו. נמצא, ששנו או עינו של חברו עדיין עומדים הם, לכן נאמר שם בצדק: עין בעין, שן בשן. (פרח לבנון)

"דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם מועדי ד' וגו'"

פתח הכתוב את פרשת המועדות ב"דבר אל בני ישראל", וסיים ב"וידבר משה את מועדי ד' אל בני ישראל". ויש לבאר מדוע נכתב לשון 'דיבור' שהוא לשון קשה, שכתוב: "דיבר האיש אדני הארץ אתנו קשות". ויש לפרש, ע"פ הכתוב בפרשת יתרו: "כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל", ופרש"י שם: 'לבית יעקב - אלו הנשים תאמר להן בלשון רכה, ותגיד לבני ישראל - עונשים ודקדוקים פרט לזכרים דברים הקשים כגידים'. והנה, עיקר מצוות המועדים הם מצוות עשה שהזמן גרמא שנשים פטורות מהן, כגון: סוכה, לולב, שופר וכד'. ועוד, שבתוספות (קדושין לד:) משמע שאף מצות עשה של יו"ט נשים פטורות ממנה. לכן דיבר משה אל הנשים בלבד, ואליהם יש לדבר בלשון קשה. (חלב ודבש)

"ויקב בן האשה הישראלית"

רש"י כתב שהמקלל לגלג על לחם הפנים, שלא נשאר חם שבוע. ויש לבאר מתי ארע מעשה המקלל והרי לחם הפנים לא היה עד השנה השניה לצאתם ממצרים וכן דגלי השבטים היו רק אז - ולכן רצה לשכון עם שבט דן. ויש לבאר אם כן מדוע רש"י כותב בהמשך: "ויניחו במשמר, ולא הניחו מקושש עמו, ששניהם היו בפרק אחד...". והרי המקושש היה בתחילת השנה הראשונה, כמו שכתב רש"י שם: "שלא שמרו אלא שבת ראשונה, ובשנייה בא זה וחללה". ויש לומר: א. ניתן לומר שהכל קרה בשנה הראשונה ושמע שעתידיים לעשות לחם פנים ולמרות שטרם היו דגלים, בכל זאת נהגו כל שבט ושבט לישוב בפני עצמם. (הרא"ם) ב. אלו מדרשים חלוקים. ג. המקושש שהה זמן רב במשמר. (נחלת יעקב) ד. התוספות במסכת בבא בתרא מביאים מדרש שהמקושש חטא בשנה השניה ליציאת מצרים. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א ל'שאלה לשולחן שבת' תשפ"ג)

כולל פרק מיוחד על ל"ג בעומר!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון: 052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'ביין'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. לכהן גדול אסור להתחתן אתה
- ב. מי שהורג אותה, צריך לשלם את שווייה
- ג. לכל כהן אסור להתחתן אתה
- ד. השבט אליו השתייכה אמו של האיש המקלל
- ה. "ענף עץ עבות" - (אונקלוס)
- ו. "_____ לכם ביום הראשון"
- ז. כינוי לראש השנה
- ח. לכהן אסור להתחתן אתה
- ט. אם אוכלים אותה נטמאים
- י. שני מומים הפוסלים בקרבן
- כ. אחד מארבעת המינים (לשון הפסוק)
- ל. ואיך מתרגם אונקלוס את המילים: "כפת תמרים"?
- מ. אסור לעשות בחגים, מפאת קדושת המועדים
- נ. מובאים יחד עם הקרבנות
- ס. כשאונקלוס כותב 'מטליא' הוא מתכוון ל-
- ע. שניים מארבעת המינים בחג הסוכות
- פ. ממתנות העניים, שמהשדה מקבלים
- צ. פרשת לקיחת השמן למגורה נאמרה בלשון-
- ק. קמח שנעשה ע"י קליית כרמל רך בתנור (רש"י)
- ר. מידת נסך היין לכבש
- ש. כינוי ליום הכיפורים
- ת. מותר לבת כהן רווקה ולבני ביתו לאוכלה

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. אסור לו לאכול קדשים
- ב. מה כתוב בפרשה במקום: 'ויקלל'
- ג. מארבעת המינים, שבאגד ניטלים
- ד. מילה נרדפת לחג
- ה. רק איתה מותר לכהן הגדול להתחתן
- ו. כך קרוי עבד של כהן: 'קנין _____'
- ז. בהמה הכשרה למזבח מהיום השמיני ללידתה
- ח. הקרבנות הם _____ להשי"ת
- ט. מום הפוסל בהמה להקרבה אך לא לבדק הבית
- י. שם סבו של האיש המקלל
- ך. בכזה שמן זית משתמשים להדלקת המגורה
- ל. אחד המומים בפרשה: '_____ בעינו'
- ם. "_____ ממחרת השבת"
- ן. אסור לגלח את פאת ה_____
- ס. 'כל המוסר עצמו על ה____, אין עושיין לו' (רש"י)
- ע. לכהן כזה אסור לאכול בקדשים עד שיטהר
- ף. זר האוכל תרומה חייב _____ חומש עליו
- ץ. אתרוג נקרא גם: 'פרי _____ הדר'
- ק. אחד המומים בפרשה, שפוסל כהן מהעבודה
- ר. שם הניחו את המקלל, שאמו הייתה מישראל
- ש. שם נרדף לתרומה בפרשה
- ת. על ימות ושבעות ספירת העומר להיות -א. אסור לו לאכול

ואלה שמות

"או תבלל בעינו"

כיצד נקרא השחור שבעין, ומדוע? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

אמר רבי לוי: הנוטל לולב גזול למה הדבר דומה, לגזול שישב בפרשת דרכים ושידד את העוברים והשבים. פעם אחת עבר שם שליח המלך שבדרכו אל המדינה היא בשליחות המלך לגבות מיסים. קם עליו אותו השודד וגזל את כל אשר היה בידיו. לאחר זמן, נתפס אותו הגזול ביד המלכות, ונכלא בבית הכלא. שמע גובה המיסים אודות תפיסתו של השודד, ובא לבקר אותו בכלאו. אמר לו: "תן לי את מה שגזלת ממני, ואני אלמד עליך זכות לפני המלך". ענה לו: "מכל מה שלקחתי ממך ושגזלתי אותך לא נותר לי דבר, חוץ מהמכסה הרקום הזה שמונח תחתי שהוא משלך". אמר לו: "אין דבר, תן לי לפחות את זה, ואלמד עליך זכות לפני המלך". נתן לו האסיר את החפץ, ואמר לו הגובה: "מחר תובא לפני המלך כדי שיחרוך את דינך, כשהוא ישאל אותך האם יש לך מישהו שיכול ללמד עליך זכות, תאמר לו שישנו שליח פלוני שיכול ללמד עלי זכות, וישלחו ויקראו לי ואבוא כדי ללמד עליך זכות לפני". למחרת, הוצא השודד מתאו והובא לפני המלך כדי לדון אותו. בסוף המשפט, שאל אותו המלך האם יש לו אדם שיודע לומר זכות עליו, וענה השודד שישנו איש פלוני. מיד שלח המלך לקרוא לאיש ההוא. התייצב השליח בפניהם ונשאל: "האם יודע אתה על איש זה זכות?" אמר השליח למלך, "אדוני המלך, יודע אני שכאשר שלחתני לגבות מיסים במדינה ההיא, קם איש זה וגזל כל מה שהיה עמי, וחפץ זה שהחזיר לי אתמול מעיד על כך". צווחו כל העם ואמרו: "אוי לו לזה, שנעשה סניגורו, קטיגורו". כך אדם נוטל לולב כדי לזכות בו, ואם היה גזול, צווח הלולב לפני הקב"ה ואומר: "גזול אני, חמוס אני, ומלאכי השרת אומרים: "אוי לו לזה שנעשה סניגורו, קטיגורו". (ע"פ מדרש רבה ויקרא ל', ו')

מילה בפרשה

**מבין הערבים שכוח,
עירוב תחומין מניח,
דג וחלה מערבב,
לכיוון זה להתגבב.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 4 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תפרסם אי"ה בגיליון הבא

ושפני טמוני חול

איך יתכן שנאמר לאדם שעליו לאכול בליל הסדר את המזרז לפני המצה?

"אלה מועדי ד"

מנהג האשכנזים שלא לומר 'ויהי נועם' ו'ואתה קדוש' במוצאי שבת כשעתיד לחול בשבוע הקרוב יו"ט. ומובא בטעם העניין, שמשום שהרשעים אינם יוצאים מגן עדן לגיהנום בשבוע שכזה, כי אין הקב"ה מטריח אותם לשוב לגיהנום רק לכמה ימים (וישנם שיטות שאין הגיהנום שובת ביו"ט). טעם נוסף: כי אומרים 'ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו'. האות ו' המיותרת של 'ומעשה' רומזת לכך שרק אם יש לפנינו ששת ימי מעשה המותרים במלאכה נאמר זאת, אך אם יש יו"ט בשבוע הקרוב - לא נאמר. (ליקוטים שונים)

שעשועי דאורייתא

"ושם אמו שלומית בת דברי"

למי עוד בתנ"ך קראו 'שלומית'? (5 תשובות)

מצאו נא בפרשה:

1. אלו ימים שאינן מועד או שבת נזכרו בין המועדים?
2. שלוש הלכות שמעורב בהן עצם שבורה.
3. שבע מצוות שכתוב בהן את הספרה 7! (ועוד שתיים שלא כתוב בהן 7 במפורש)
4. פסוק שמתחיל ומסתיים באות ל'.
5. את האות מ' המופיעה 3 פעמים ברציפות. (לא באותה מילה) (2 תשובות)
6. פסוק שלם שבו כל 2 מילים עוקבות מסתיימות באותה האות.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. " כי אם לשארו הקרב אליו לאמו ולאביו לאשתו ולבנו ולבתו ולאחיו"
2. " וכל זר לא יאכל קדש תושב כהן ושכיר הוא יאכל קדש"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: איך יתכן בת כהן שילדה בכור שחייב בפדיון, ואילו בת לוי באותו מקרה ייפטר בנה? - במקרה שנישאת לפסול. **לסדר את הפרשה** - 'וספרתם לכם ממחרת השבת'. **חידון א' ת'** - אלמנה, בהמה, גרושה, דן, הדסין, ולקחתם, זכרון תרועה, חללה, טרפה, יבלת ילפת, כפת תמרים, לולבין, מלאכה, נסכים, סוכות, ענף עץ עבת ערבי נחל, פאה, ציווי, קלי, רביעית ההין, שבת שבתון, תרומה. **חידון א' ת' הפוך** - טמא, ויקוב, אתרוג, מועד, בתולה, כספו, עז, ריח ניחוח, קלוט, דברי, זך, תבלל, וספרתם לכם, זקן, נס, צרוע, להוסיף, עץ, דק, משמר, קודש, תמימות. **שעשועי דאורייתא** - שלומית בן יוספיה - מעולי בבל (עזרא ח), שלומית בת זרובבל (דה"א ג, ט), שלומית בן לעדן מצאצאי גרשון בן לוי (דה"א כג, ט), שלומית שהיה מצאצאי גרשום בן משה (דה"א כו, כה), שלומית בן רחבעם ומעכה (דה"ב יא, כ). 1. י"ד ניסן, ט' תשרי. 2. מום כהן, מום קרבן, שבר תחת שבר. 3. שבעת ימים יהיה עם אימו, שבעת ימי פסח, שבע שבועות, שבעה כבשים בשבועות, ר"ה בחודש השביעי, יוה"כ בחודש השביעי, סוכות: בחודש השביעי ושבעה ימים. + 7 קרובים. 7 קני המנורה. 4. "לחם אלוקיו.... הקדשים יאכל". 5. "לרצנכם ממחרת", "לכם ממחרת". 6. "ועל כל נפשות מת לא יבוא לאביו ולאמו לא יטמא". **ואלה שמות** - אישון. "ועל שם שחרוריתו הוא קרוי אישון, לשון חושך, והיינו שהוא מלשון שינה" (רש"י תהלים פרק י"ז). טעם נוסף: משום שיש בה צורת איש קטן, ולשון אישון על שם קטנות הצורה. (רבינו בחיי דברים לבי, והרד"ק מלכים כ"ח ועוד). **מילה בפרשה דברים** - הפר. "הטיל הגורל בשעתו" - הגורל=הפור, "וביטל את הבטחתו" - ביטל הבטחה=הפר, "לחרוש עם השור" - השור=הפר, "אדמה דקה לעדור" - עפר. **טמונות בפרשה** - 1. "שבר יד" (כא, יט) "שבר תחת שבר" (כד, כ). 2. "גיבן" (כא, כ). 3. "או גרב" (כב, כב). 4. מוס +אף=מוסף, שקורבנות המוסף מוזכרות בפרשה. 5. "וחמישיתו יוסף עליו" (כב, יד). 6. "לא ישרטו שרטת" (כא, ה). 7. "במשמר" (כד, יב). 8. "זכרון תרועה" (כג, כד). 9. "או פיסח" (כא, יח). 10. "עץ עבות" (כג, מ). 11. "קנין כספר" (כב, יא). 12. "מצות תאכלו" (כג, ו). 13. "לחם תנופה שתיים" (כג, יז). 14. "כפות תמרים" (כג, מ). 15. טיל בשמים - "דוק שקורין טיל"א, כמו הנוטה כדוק שמים' (רש"י כא, א). 16. "או חרוץ" (כב, כב). 17. "נר תמיד" (כד, ב). **טמונות בהפטר** - 1. "ויין לא ישתו" (מד, כא). 2. "ומכנסי פשתיים" (מד, יח). 3. "ולא יעלה עליהם צמר" (מד, יז). 4. ה"בית ישראל" (מד, כב) מגור זצ"ל. **שאלה לשלחן השבת חול המועד פסח** - **שיר השירים** - שאלנו: "השבעתי אתכם" 'האומות אנשי נבוכדנצר שראיתם בחנניה מישאל ועזריה מוסרים עצמם לכבשן האש ואת דניאל לגוב אריות על עסקי התפילה ואת דורו של מרדכי בימי המן' (רש"י) ויש לבאר את דברי רש"י, שברור מה היה מסירות הנפש של חנניה, מישאל, עזריה ודניאל, אך איזו מסירות נפש היה לדורו של מרדכי בימי המן? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: א. הכוונה למה שמסרו את נפשם לצום שלושה ימים רצופים. ב. שהקשיבו למרדכי למרות שלא היו דבריו לרוחם. ג. שהסתכנה אסתר להיכנס ללא הזמנה לאחשוורוש ומרדכי שלא השתחוהו להמן. ד. מה שנלחמו בגויים לאבדם. ה. דורו של המן זה המשך של דניאל על עסקי תפילה.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
temunabaparashah@gmail.com
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"בכל עת" (טז,ב)

הפטרת אמור "והכהנים הלויים" (יחזקאל מד' טו-לא)

טמונות בהפטרה

© כל הזכויות שמורות לאורן בין.

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש!
חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת! - לפרטים ולהזמנות: 052-766-5775